

قانون امور گمرکی

مصوب ۱۳۹۰

و

آئین نامه اجرایی آن

مصوب ۱۳۹۱

پژوهش و تحلیل محتوا

تالیف

محمد خانی چهری

نشر وکیل

عنوان قراردادی :	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور :	قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۱، پژوهش و تحلیل محتوا/ تالیف محمد خانی چهری.
مشخصات نشر :	تهران: نشر وکیل، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری :	۲۳۰ ص.
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۵۰۰۷-۰۵-۳
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
موضوع :	گمرک -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع :	صادرات و واردات -- قوانین و مقررات -- ایران
شناسه افزوده :	خانی چهری، محمد، ۱۳۲۵ -، گردآورنده
رده بندی کنگره :	۱۳۹۲ ۲۸۱/۳۶۴۵K۱H۱
رده بندی دیویی :	۳۳۷/۵۵۰۵۴
شماره کتابشناسی ملی :	۳۱۳۱۹۵۸

نشر وکیل

قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ و آیین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۹۱
پژوهش و تحلیل محتوی

ویراستار: سحر خانی چهری

مؤلف: محمد خانی چهری

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۰۷-۰۵-۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۰۷-۰۵-۳

ناظر چاپ: ناصر محمد حسینی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ نخست: خرداد ۱۳۹۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

انتشارات وکیل: تهران، خیابان فاطمی غربی، نبش سیندخت شمالی، پلاک ۱۲، طبقه ۲، واحد ۸

تلفن: ۶۶۹۴۶۴۸۸-۶۶۹۴۶۴۷۷

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۳	فهرست مندرجات
۹	پیشگفتار
	فراز نخست : قانون امور گمرکی
	بخش نخست - تعاریف سازمان و کلیات
	فصل نخست. تعاریف
	ماده ۱ مفاهیم واصطلاحات گمرکی: ماده ۱- مفاهیم اصطلاحات گمرکی طبق تعریف شورای همکاری گمرکی: الف- اظهار کالا، ب- اظهار کننده ، پ- اظهارنامه اجمالی، ت- اماکن گمرکی ، ث- ترخیص، ج- ترخیصیه، چ- تشریفات گمرکی، ح- تضمین، خ- تعهد، د- حقوق ورودی، ذ- حمل یکسره، ر- روز اظهار، ز- سازمان جهانی گمرک (شورای همکاری گمرکی)، ژ- سامانه (سیستم) هماهنگ شده، س- شرکت حمل و نقل بین المللی، ش- صاحب کالای تجاری، ص- قلمرو گمرکی، ض- کالای تجاری، ط- کالای داخلی، ظ- کالای گمرک نشده، ع- کالای مجاز، غ- کالای مجاز مشروط، ف- کالای ممنوع، ق- کنترل های گمرکی، ک- مرجع تحویل گیرنده، گ- مقررات گمرکی، ل- هزینه های انجام خدمات
۱۱	
۱۴	فصل دوم. اهداف ، وظایف وسازمان گمرک . ماده ۲ تا ۴
	فصل سوم - کلیات
۱۶	مبحث اول- حقوق ورودی و هزینه های خدمات ماده ۵-۸
	مبحث دوم - فناوری اطلاعات و ارتباطات ماده ۹
۱۷	مبحث سوم - تضمین ماده ۱۰
	مبحث چهارم - تشریفات و کنترل های گمرکی ماده ۱۱-۱۲، مبحث پنجم - الزامات سامانه (سیستم) هماهنگ شده ماده ۱۳
۱۸	

بخش دوم - ارزش گذاری وقواعد مبدأ

فصل اول - ارزش کالا،

مبحث اول - ارزش کالای ورودی (وارداتی) ماده ۱۴-۱۵ ۱۹

مبحث دوم - ارزش گمرکی کالای صدور (صادراتی) ماده ۱۶

فصل دوم - قواعد مبدأ، ماده ۱۷ ۲۰

بخش سوم - تشریفات قبل از اظهار

ماده ۱۸-۲۱ ۲۱

بخش چهارم - نگهداری کالا در اماکن گمرکی

فصل اول - انبارهای گمرکی و مسئولیت نگهداری کالا

مبحث اول - انبارهای گمرکی ماده ۲۲-۲۴ ۲۲

مبحث دوم - مسئولیت حفظ و نگهداری کالا

در انبارهای گمرکی ماده ۲۵-۲۶ ۲۳

فصل دوم - انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه های عمومی رسمی

و گمرک اختصاصی ۲۷-۲۲ ۲۵

بخش پنجم - کالای متروکه ، ضبطی (ضبط شده) و واگذاری به گمرک

ماده ۲۳-۲۷ ۲۶

بخش ششم - تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص

ماده ۲۸-۴۶ ۲۹

بخش هفتم - رویه های گمرکی

فصل اول - کالاهای ورودی . مبحث اول - ورود قطعی ماده ۴۷-۴۹ ۳۲

مبحث دوم - ورود موقت ماده ۵۰ ، مبحث سوم -

ورود موقت برای پردازش ماده ۵۱ ۳۳

مبحث چهارم - مرجوعی ماده ۵۲ ، مبحث پنجم -

عبور خارجی ماده ۵۳ - ۵۸ ۳۴

مبحث ششم عبور داخلی ماده ۵۹ - ۶۲ ۳۵

فصل دوم - کالاهای صدور

مبحث اول - صدور قطعی ماده ۶۴ - ۶۵ ۳۷

مبحث دوم - استرداد حقوق ورودی ماده ۶۶ - ۷۰ ۳۸

مبحث سوم - صدور موقت ماده ۷۱ - ۷۵	۳۹
فصل سوم - سایر رویه ها	
مبحث اول - کالای مسافری ماده ۷۶ - ۷۸	۴۰
مبحث دوم - یک سیاسی و بسته های پست سیاسی ماده ۷۹ - ۸۰	۴۱
مبحث سوم - مرسولات پست بین المللی ماده ۸۱ - ۹۱	۴۳
مبحث چهارم - فروشگاه های آزاد ماده ۹۲ - ۹۴	
مبحث پنجم - وسایل نقلیه برای مقاصد تجاری ماده ۹۵ - ۹۷	۴۵
مبحث ششم - رویه انتقالی ماده ۹۸، مبحث هفتم - رویه کران بری (کابوتاژ)	
ماده ۹۹ - ۱۰۱	۴۶
بخش هشتم - تخلفات و قاچاق	
فصل اول - تخلفات گمرکی ماده ۱۰۲ - ۱۱۲	۴۸
فصل دوم - قاچاق ۱۱۳ - ۱۱۸	۵۲
بخش نهم - معافیت ها و ممنوعیت ها	
فصل اول - معافیت ها ماده ۱۱۹ - ۱۲۱	۵۵
فصل دوم - ممنوعیت ها	
مبحث اول - ممنوعیت ها در ورود قطعی ماده ۱۲۲	۶۰
مبحث دوم - ممنوعیت ها در ورود موقت و عبور داخلی ماده ۱۲۳	
مبحث سوم - ممنوعیت ها در عبور خارجی ماده ۱۲۴ - ۱۲۵	
مبحث چهارم - ممنوعیت ها در صادرات ماده ۱۲۶ - ۱۲۷	۶۲
بخش دهم - کارگزار گمرکی	
ماده ۱۲۸ - ۱۳۲	۶۳
بخش یازدهم - بازبینی و اقدامات بعد از ترخیص	
فصل اول - کلیات ماده ۱۳۳ - ۱۳۶	۶۵
فصل دوم - کسر دریافتی ماده ۱۳۷ - ۱۴۰	۶۶
فصل سوم - اضافه پرداختی ماده ۱۴۱ - ۱۴۲	
فصل چهارم - حسابرسی بعد از ترخیص ماده ۱۴۳	۶۷
بخش دوازدهم - مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی	
ماده ۱۴۴ - ۱۴۹	۶۸

بخش سیزدهم - سایر مقررات

ماده ۱۵۰ - ۱۶۵ ۷۱

فراز دوم : آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی

بخش اول - تعاریف و کلیات

فصل اول - تعاریف ماده ۱

فصل دوم کلیات

مبحث اول - حقوق ورودی و هزینه های انجام خدمات ماده ۲-۴ ۷۶

مبحث دوم - استفاده از فزون اطلاعات ماده ۵ ۷۸

مبحث سوم - تضمین ماده ۶ ۷۹

مبحث چهارم - تشریفات و کنترل های گمرکی ماده ۹-۱۱

مبحث پنجم - الزامات سیستم هماهنگ شده ماده ۱۲ ۸۰

بخش دوم - تعیین ارزش و قواعد مبدأ

مبحث اول - ارزش کالای ورودی (وارداتی) ماده ۱۰-۲۱ ۸۱

مبحث دوم - (ارزش کالای - م) صدوری ماده ۲۲

مبحث سوم - سایر مقررات ۸۸

فصل دوم

مبحث اول - قواعد مبدأ ماده ۲۴-۳۲ ۹۲

مبحث دوم - گواهی اسنادی مبدأ و کنترل آن ماده ۲۳-۳۷ ۹۴

بخش سوم - تشریفات قبل از اظهار کالا

ماده ۲۸-۴۶ ۹۵

بخش چهارم - ترتیب تحویل و تحول و نگهداری کالا در اماکن گمرکی

فصل اول - انبارهای گمرکی و مسئولیت نگهداری کالا ماده ۴۷-۵۰ ۹۹

فصل دوم - انبارهای اختصاصی، انبارها و سردخانه های عمومی رسمی و گمرک های

اختصاصی ماده ۵۱-۵۳ ۱۰۱

بخش پنجم - کالای متروکه ، ضبطی و واگذاری به گمرک

ماده ۵۴-۵۵ ۱۰۳

بخش ششم - تشریفات و شرایط عمومی اظهار و ترخیص

فصل اول - شرایط عمومی اظهار و ترخیص ماده ۵۶-۶۲ ۱۰۴

فصل دوم - مراحل گردش اظهار نامه ماده ۶۴-۶۵.....	۱۰۸
فصل سوم - رسیدگی اظهارنامه (ارزیابی) ماده ۶۶-۷۰.....	۱۱۰
بخش هفتم- رویه های گمرکی	
فصل اول، کالاهای ورودی، مبحث اول، ورود قطعی ماده ۷۱.....	۱۱۳
مبحث دوم ورود موقت ماده ۷۲-۸۰.....	۱۱۴
مبحث سوم- ورود موقت برای پردازش ماده ۸۱-۸۸.....	۱۱۷
مبحث چهارم - مجموعی ماده ۸۹-۹۴.....	۱۲۰
مبحث پنجم- عبور (ترانزیت) خارجی ماده ۹۵-۱۰۹.....	۱۲۲
مبحث ششم - عبور داخلی ماده ۱۱۰-۱۱۵.....	۱۲۵
فصل دوم - کالاهای صدور	
مبحث اول- صدور قطعی ماده ۱۱۶-۱۲۱.....	۱۲۷
مبحث دوم- استرداد حقوق ورودی (درابکر) ماده ۱۲۲-۱۲۵.....	۱۳۰
مبحث سوم- صدور موقت ماده ۱۲۶-۱۳۲.....	۱۳۱
فصل سوم - سایر رویه ها مبحث اول کالای مسافری ماده ۱۳۵-۱۴۴.....	۱۳۴
مبحث دوم- پیک سیاسی و بسته های پست سیاسی ماده ۱۴۵-۱۵۳.....	۱۳۹
مبحث سوم - مرسولات پست بین المللی ماده ۱۵۴-۱۶۰.....	۱۴۱
مبحث چهارم- مقررات گمرکی مربوط به فروشگاه های آزاد ماده ۱۶۱-۱۶۸.....	۱۴۲
مبحث پنجم- انتقالی ماده ۱۶۹-۱۷۲.....	
مبحث ششم- کران بری (کابوتاژ) ماده ۱۷۳-۱۸۲.....	۱۴۴
بخش هشتم- تخلیفات گمرکی وقاجاق	
ماده ۱۸۲-۱۸۸.....	۱۴۷
بخش نهم -معافیت ها وممنوعیت ها	
ماده ۱۸۹.....	
بخش دهم- کارگزار گمرکی	
ماده ۱۹۰-۱۹۵.....	۱۴۸
بخش یازدهم- بازبینی واقدامات بعد از ترخیص	
فصل اول- کسر دریافتی و اضافه پرداختی ماده ۱۹۶-۲۰۰.....	۱۵۵
فصل دوم - حسابرسی پس از ترخیص ماده ۲۰۱-۲۰۸.....	۱۵۶

بخش دوازدهم

مراجع رسیدگی به اختلافات گمرکی ماده ۲۰۹-۲۱۸ ۱۵۸

بخش سیزدهم - سایر مقررات

ماده ۲۱۹-۲۲۱ ۱۶۰

فراز سوم : پیوستار ها

قانون حمل و نقل و عبور کالای های خارجی ماده ۱-۲۶ ۱۶۲

آئین نامه اجرائی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی ماده ۱-۴۶ ۱۶۶

قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین المللی سیستم هماهنگ شده توصیف و

کدگذاری کالا ۱۷۹

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون تجدیدنظر شده کیوتو در مورد

ساده و هماهنگ سازی تشریفات گمرکی ۱۹۱

قانون بازرگانی الکترونیک ۲۰۰

فهرست منابع و کتاب شناسی ۲۱۷

سرآغاز انگلیسی ۲۲۷

پیش گفتار

نخستین قانون گمرکی ایران در سال ۱۲۸۲ خورشیدی از سوی مستشاران بلژیکی به زبان فرانسه تدوین گردید، اولین قانون تعرفه گمرکی زیر نام « نظامنامه قانونی به جهت اخذ حقوق گمرکی » در سال ۱۲۹۹ خ تصویب شد. با این حال نخستین قانون خور ایستای گمرکی کشور زیر نام « نظامنامه اخذ حقوق گمرکی » در خرداد ۱۳۰۷ خ به تصویب رسید. از سال ۱۳۰۷ تا ۱۳۵۰ قانون امور گمرکی به ترتیب در سال های ۱۳۱۵، ۱۳۲۰، ۱۳۲۹، ۱۳۳۲، ۱۳۳۴، ۱۳۳۷، و ۱۳۵۰ بازنگری، به هنگام و تدوین گردید.

قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۶/۷ که اینک با آیین نامه اجرایی مصوب ششم اسفند ۱۳۹۱ آن همراه است، نهمین قانون امور گمرکی ایران و بیرون داد تلاش کوشش و واکاوی جامعه سرفراز گمرک در فرازی افزون بر یک سده (۱۲۸۲-۱۳۹۰ خ) است.

چاپ نخست این نوشتار زیر نام قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ (پژوهش و تحلیل محتوا) با یادداشت های توضیحی و جدول همسنجی دگرگونی ساختار قانون نوین با قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی پیشین (۱۳۵۰-۱۳۵۱) و پیوستار ها انتشار یافت. اینک با تدوین آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی نوشتار پیش روی با ساختاری نوین بازنگری و آماده چاپ دگر باره است.

ساختار نوشتار برگرفته از پیشگفتار و سه فراز است: فراز نخست قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۶/۷، فراز دوم آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی مصوب ششم اسفند ۱۳۹۱، با یادداشت های توضیحی، فراز سوم پیوستار ها در بردارنده قانون حمل و نقل و عبور کالای های خارجی مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ و آئین نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۷۷/۹/۲۰، قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون بین المللی سامانه (سیستم) هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا مصوب ۱۳۷۳/۶/۲۰، قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به

کنوانسیون تجدیدنظر شده کیوتو در مورد ساده و هماهنگ‌سازی تشریفات گمرکی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۱۷، و قانون بازرگانی الکترونیک مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷ است. در پایان نویسنده بر خود بایسته می‌داند از تمام دانش پژوهان، اساتید ارزشمند و کارکنان سازمان سر فراز گمرک و دیگر کوشندگان وابسته که بیش از یک دهه در فرایند پژوهش، ویرایش، آماده‌سازی، تصویب و کاربستی ساختن این قانون و آئین نامه اجرایی آن کوشیده‌اند و از مسئولین محترم نشر وکیل و دیگر یاوران این پژوهش به ویژه فرزندان سحر خانی چهری که مؤلف را همواره در بازنگرش و تدوین این نوشتار و دیگر پژوهش‌ها یاری داده است، سپاس‌گذاری نماید.

محمد خانی چهری
تهران بهار ۱۳۹۲ خورشیدی